

Archeologisch bureau- en booronderzoek Bogerdweie te Serooskerke, gemeente Veere

Walcherse Archeologische Dienst

Colofon

Archeologisch bureau- en booronderzoek Bogerdweide te Serooskerke, gemeente Veere

Walcherse Archeologische Rapporten 58

WAD-Projectcode VESE_022_003

Auteur

B.H.F.M. Meijlink & B. Silkens

Afbeeldingen

WAD tenzij anders vermeld

Status autorisatie bevoegd gezag: ja

Uitvoering conform KNA 4.1 en onder certificaat K107015/02

Uitgegeven door

Walcherse Archeologische Dienst

Postbus 70

4330 AB Middelburg

Tel: 0118-67 88 03 / 06-52552925

Fax: 0118-62 80 94

e-mail: b.meijlink@middelburg.nl

ISBN: 978-90-78877- 83-7

Domburg, 2022

Omslag

projectie boorpuntenplan op bodemkaart van bennema en Van der Meer

© Walcherse Archeologische Dienst, 2022

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De WAD aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Inhoud

Administratieve gegevens	3
	4
Samenvatting	
1 Inleiding	5
1.1 Beschrijving van de onderzoeksopdracht	
1.2 Wettelijk kader en beleidskader	
1.3 Ligging van het onderzoeksgebied	
1.4 Huidig gebruik en toekomstig gebruik	
1.5 Doel van het onderzoek	
1.6 Vraagstelling en onderzoeksvragen	
1.7 Werkwijze	
2 Geologie en bodem	9
3 Overzicht bekende gegevens (bureauonderzoek)	12
3.1 Onderzoeksgeschiedenis	
3.2 Bekende archeologische waarden	
3.3 Bekende historische waarden	
3.4 Verstoringen	
3.5 Specifiek verwachtingsmodel	
3.6 Vraagstelling en onderzoeksmethode voor het booronderzoek	
4 Resultaten archeologisch veldonderzoek	16
4.1 Inleiding en methode	
4.2 Stratigrafie	
5 Conclusies, waardestelling en selectieadvies	18
5.1 Algemeen	
5.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen	
5.3 Waardestelling en selectieadvies	
5.4 Conclusie en aanbevelingen	
Lijst afbeeldingen en tabellen	20
Literatuur	21
Bijlage 1 Boorstaten	
Bijlage 2 Afkortingenlijst	

Administratieve gegevens

Soort onderzoek:	Bureauonderzoek en Inventariserend VeldOnderzoek Boringen
Provincie:	Zeeland
Gemeente:	Veere
Plaats:	Serooskerke
Toponiem:	Bogerdweie
Centrumcoörd. onderzoeksgebied:	30985/397345
Uitvoeringsperiode veldonderzoek	21 juli 2022
PvE & PvA nummer	VESE_022_003 PvA
Oppervlakte plangebied:	ca. 5.650 m ²
Oppervlakte onderzoeksgebied:	ca. 5.650 m ²
Kadastrale gegevens:	G3070 en G2980
Kaartblad:	65B
Archis vooronderzoek:	n.v.t.
Archis zaaknr:	5277623100
Opdrachtgever:	Gemeente Veere Contactpersoon mevr. D. Haaze Afdeling RO Postbus 1000 4357 ZV Domburg Tel.: 0118-555444
Uitvoerder	Walcherse Archeologische Dienst
Bevoegd gezag:	Gemeente Namens deze: B.H.F.M. Meijlink Walcherse Archeologische Dienst (WAD) Postbus 6000 4330 LA Middelburg tel. 06-52552925 e-mail: b.meijlink@middelburg.nl
Beheer en plaats van documentatie & Beheer en plaats van vondsten:	Zeeuws Archeologisch Depot (ZAD) Erfgoed Zeeland Looiserssingel 2, 4331 NK Middelburg Postbus 49, 4330 AA Middelburg Beheerder: dhr. J.J.H. van den Berg Tel.: 0118-670618; fax: 0118-670880 e-mail depot@erfgoedzeeland.nl
Complextype :	n.v.t.
Autorisatie:	Drs. B.H.F.M. Meijlink Senior KNA-archeoloog WAD
Datum verschijnen rapport	augustus 2022
ISBN-nummer	978-90-78877- 83-7

Samenvatting

De gemeente Veere bereidt de uitgifte van bouw kavels aan de Bogerdweie en de aanleg van een fietspad achter langs de voetbalvelden te Serooskerke voor. De gemeente heeft de WAD opdracht gegeven een verkennend archeologisch onderzoek uit te voeren met als doel in kaart te brengen met welke belemmeringen op het gebied van archeologie bij deze plannen rekening is te houden. De WAD heeft dit gedaan in de vorm van een bureauonderzoek en een Inventariserend VeldOnderzoek door middel van boringen.

De vraagstelling van het bureauonderzoek was met welke archeologische verwachtingen het veldonderzoek ingegaan moest worden. Op basis van bodemkundige en geologische, historische en archeologische literatuur en kaarten, overige gegevens en data heeft de WAD een specifiek verwachtingsmodel opgesteld. Een uitgebreide vorm hiervan staat in paragraaf 3.5. In het kort komt het hierop neer:

- in de diepere ondergrond, in de top van het veenpakket, rust ter hoogte van het onderzoeksgebied een hoge/middelhoge verwachting op archeologische resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd.
- In de westelijke helft van het onderzoeksgebied zijn afzettingen behorende bij de flank van een kreekgeul te verwachten. Er is een kleine kans dat vanaf de middeleeuwen hier menselijke activiteit heeft plaatsgevonden, waarvan nog archeologische resten terug te vinden zijn.
- De verwachting om opvallende structuren of sporen van de buitenplaats Buitenlust te herkennen is erg laag.

Het doel van het booronderzoek was erop gericht om dit verwachtingsmodel te toetsen ten behoeve van het advies voor eventuele vervolgstappen. De vraagstelling hierbij was of het bodemprofiel correspondeert met de verwachting. Om de vraagstelling specifiek te kunnen beantwoorden zijn specifieke onderzoeksvragen opgesteld die konden worden beantwoord.

Het booronderzoek heeft de WAD op 21 juli 2022 uitgevoerd door het zetten van zeven grondboringen regelmatig verspreid over het plangebied. Door de boringen heeft de WAD inzicht gekregen in de bodemkundige situatie ter plaatse.

Het bureauonderzoek en het booronderzoek hebben aangetoond dat ter hoogte van het plangebied de kans op het aanwezig zijn van archeologische vindplaatsen erg klein is. In het plangebied is de top van het onderliggende pakket Hollandveen geërodeerd of weg gegraven (boring 7). Met het verdwijnen van de top van het Hollandveen zijn ook eventuele resten uit de ijzertijd en/of Romeinse tijd verdwenen.

De top van de kreek(oever)afzettingen lijkt in delen van het onderzoeksgebied nog intact, in grote delen mogelijk ook verstoord. Een oude bouwvoor die terug kan gaan tot de middeleeuwen is niet aangeboord. Er zijn geen andere aanwijzingen in de boringen te zien die op de aanwezigheid wijzen van een vindplaats uit de middeleeuwen. Al kunnen we dat ook niet geheel uitsluiten. We achten de kans wel klein.

Datzelfde geldt voor de nieuwe tijd. De geraadpleegde oude kaarten laten ter plaats van de onderzoekslocatie geen bebouwing of andere structuren zien. De Topografische en Militaire Kaart (TMK) uit 1850 laat als enige een grote tuin zien achter de buitenplaats Buitenlust. Het kan zijn dat we in boring 7 een gedempte waterpartij uit deze tuin hebben aangeboord. Dit fenomeen achten we niet genoeg van archeologische waarde om hier vervolgonderzoek op uit te laten voeren.

Om bovenstaande reden adviseren we geen vervolgstappen binnen het archeologisch onderzoeksproces en daarmee de geplande ontwikkeling van het terrein vrij te stellen van verder onderzoek.

Daarnaast luidt ons advies om de dubbelbestemming Waarde Archeologie binnen het plangebied te laten vervallen.

1. Inleiding

1.1 Beschrijving van de onderzoeksoopdracht

Het onderzoek heeft plaats gevonden in het kader van de plannen van de gemeente Veere voor de ontwikkeling van het braakliggend perceel aan de Bogerdweie in Serooskerke en de aanleg van een fietspad achter langs het voetbalveld naar de toekomstige ontwikkeling Serooskerke Oost (zie Fig. 1 en Fig. 2) Het plangebied is in bezit van de gemeente en ligt momenteel braak. Op het perceel is de uitgifte van twee bouwkvavels voorzien, naast een klein parkje.

De ontwikkeling zal een bodemverstoring inhouden. Hierbij komt mogelijk aanwezige archeologie in het gedrang. De exacte oppervlakte van de bodemverstoring die met de toekomstige inrichting van het terrein gepaard gaat, is nog onbekend. Desondanks heeft de gemeente besloten de WAD opdracht te geven voor een verkennend archeologisch onderzoek. Dit in lijn met landelijke wetgeving, het Walchers archeologiebeleid en het gemeentelijke bestemmingsplan. Het doel van dit onderzoek voor de gemeente Veere is om vroegtijdig in kaart te krijgen of en in welke mate met archeologische belemmeringen bij dit plan rekening moet worden gehouden.

De Walcherse Archeologische Dienst (WAD) heeft dit verkennend onderzoek onder certificaat in lijn met de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA) 4.1 en de BRL 4000 en de aanvullende provinciale richtlijnen uitgevoerd in de vorm van een bureauonderzoek en een booronderzoek (IVO-O boringen).

Voor het onderzoek heeft de WAD een Plan van Aanpak (Meijlink 2022 PvA VESE_022_003) opgesteld, waarin de probleemstelling, het doel, de vraagstelling en de beoogde methode van het onderzoek is uitgeschreven.

Voor het PvA heeft de WAD al een voorstudie gedaan van bodem- en oud kaartmateriaal en luchtfoto's. In hoofdstukken 2 en 3 van dit rapport wordt dit uitvoerig besproken.

Voor het onderzoek heeft de WAD vervolgens specifiek verwachtingsmodel opgesteld:

- in de diepere ondergrond rust ter hoogte van het onderzoeksgebied een hoge/middelhoge verwachting op archeologische resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd. Het onderzoeksgebied is gelegen ter hoogte van de flank van een kreekrug en van een aangrenzend poelgebied met onderliggend veen. Daar waar de top van het onderliggend veen bewaard is, kunnen archeologische resten uit de ijzertijd en/of de Romeinse tijd aanwezig zijn. Deze kans is groot,

omdat de bodemkarteerders Bennema en van der Meer op hun bodemkaart hier geen arcering hebben aangegeven dat het veen zou zijn weg gegraven (zogenaamde moertering).

In de westelijke helft van het onderzoeksgebied zijn volgens dezelfde bodemkaart uit 1952 afzettingen behorende bij een smalle kreekgeul te verwachten. De kans bestaat dat vanaf de middeleeuwen hier menselijke activiteit heeft plaatsgevonden, waarvan nog archeologische resten terug te vinden zijn. De kans achten we middelhoog, omdat het om een flank van de kreekrug gaat.

De vraagstelling van het booronderzoek is erop gericht om dit verwachtingsmodel te toetsen. Is het veen inderdaad intact? Zijn in het westen van het onderzoeksgebied inderdaad kreek(oever)afzettingen aanwezig? En zijn er aanwijzingen in de boringen dat archeologische resten uit zowel de ijzertijd, de Romeinse tijd, als uit de middeleeuwen aanwezig (kunnen) zijn?

De WAD heeft vervolgens het verwachtingsmodel getoetst door middel van een gericht booronderzoek (zie hoofdstuk 4). Dit onderzoek heeft duidelijk gemaakt dat de kans klein is dat goed bewaarde archeologische vindplaatsen in het plangebied aanwezig zijn.

Aan de hand van de resultaten en de conclusies van het verkennende onderzoek doet de WAD aanbevelingen met betrekking tot vervolgonderzoek. In het geval van het ontwikkelingsplan en het bouwplan van het fietspad aan Bogerdweie in Serooskerke luidt de aanbeveling geen verder archeologisch onderzoek noodzakelijk te achten en de dubbelbestemming Waarde Archeologie op te heffen.

1.2 Wettelijk kader en beleidskader

Het archeologisch onderzoek wordt uitgevoerd in het kader van de Erfgoedwet en de Monumentenwet 1988, die binnenkort overgaat in de Omgevingswet. In de wet is bepaald dat de gemeente de archeologie regelt in de gemeentelijke bestemmingsplannen. De Walcherse gemeenten hebben daartoe een archeologiebeleid vastgesteld in de Nota archeologische monumentenzorg Walcheren 2016-2022. Hierin is een inventarisatie gemaakt van de archeologische waarden en verwachtingen op Walcheren, vertaald in de Archeologische Waarden- en Verwachtingskaart Walcheren 2016. Ook zijn

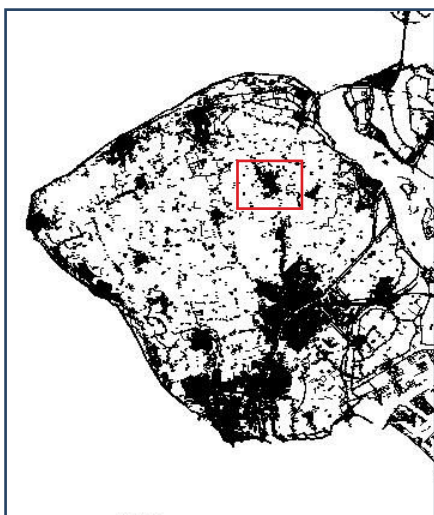

Fig. 1 Het plangebied op de topografische kaart en op de luchtfoto (rood omkaderd).

zes hoofdthema's geformuleerd die richtinggevend kunnen zijn bij het nemen van selectiebesluiten. Naar de hoogte van de archeologische waarde en verwachting en met de hoofdthema's in ogenschouw is een Beleidsadvieskaart opgesteld met een vrijstellingsregeling. Dit is vertaald in alle gemeentelijke bestemmingsplannen, waarin regels verbonden zijn aan de dubbelbestemmingen Waarde Archeologie. Het plangebied heeft de dubbelbestemming Waarde Archeologie 3 met een vrijstelling van onderzoek voor graafwerkzaamheden, dieper dan 40 cm, met een oppervlakte kleiner dan 500 m².

Indien de provincie als bevoegde overheid optreedt dan geldt het provinciale archeologiebeleid vastgesteld in de Cultuurnota 2017-2020. Dit is hier niet van toepassing.

1.3 Ligging van het onderzoeksgebied

De ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven in de figuren 1 en 2. Het plangebied ligt aan de noordoostzijde van Serooskerke, ingeklemd tussen de voetbalvelden, een dorpsparkje en de ecowijk Woongaard aan de Vrouwenpolderseweg.

Het tracé van het fietspad loopt achter de voetbalvelden langs richting het zuiden.

1.4 Huidig gebruik en toekomstig gebruik

Het perceel ligt momenteel braak. Er is in het verleden veel gebeurd met het zeer onregelmatige oppervlak. Er is grond opgehoopt, opgebracht en er is grond vergraven. Het geplande fietspad komt ter plaatse van de grasstrook achter de voetbalvelden. Hier is in het verleden ook klei en zand opgebracht en aangevuld.

1.5 Doel van het onderzoek

De gemeente Veere plant de uitgifte van bouw kavels in het plangebied aan de Bogerdweide en de aanleg van een fietspad achter de voetbalvelden. In het kader hiervan laat zij verschillende onderzoeken uitvoeren, waaronder een inventariserend archeologisch onderzoek met als doel alle aspecten/risico's in kaart te brengen.

Het bureauonderzoek en het verkennend booronderzoek hebben tot doel de bodemkundige, aardkundige en historische waarden binnen het onderzoeksgebied te inventariseren en te documenteren.

De doel van het verkennende onderzoek in de vorm van boringen is meer specifiek om vast te stellen of het

bodemprofiel ter plaatse nog intact is en beantwoordt aan de verwachting. Daarnaast is het doel om vast te stellen of binnen de eventueel intacte stratigrafie van bodemlagen archeologische resten aanwezig (kunnen) zijn.

1.6 Vraagstelling en onderzoeksvragen

Specifiek gelden de volgende onderzoeksvragen:

- *Kan er op basis van de boringen een degelijk bodemprofiel worden opgemaakt? Hoe ziet het bodemprofiel eruit?*
- *Welke verschillende stratigrafische verwachtingsniveaus zijn nog intact aanwezig en welke niet?*
- *Zijn archeologische vondsten aangetroffen in de boorkernen of bij de terreininspectie? Zo ja, kunnen er uitspraken gedaan worden over de aard, datering en mate van conservering?*
- *Kan er een uitspraak gedaan worden over de conservering van paleo-ecologische resten?*
- *Zijn er op basis van de bevindingen uit het archeologische bureau- en booronderzoek vervolgstappen noodzakelijk? Zo ja welke stappen zijn dit en waarom zijn zij noodzakelijk?*

Ten behoeve van het selectieadvies:

- *Wat is de waardering (volgens de waarderingstabel KNA versie 4.1 VS06) van de vindplaatsen?*
- *Welke vervolgstappen worden geadviseerd?*

1.7 Werkwijze

Voor het onderzoek heeft de WAD een Plan van Aanpak (Meijlink 2022 PvA VESE_022_003) opgesteld, waarin de probleemstelling, het doel, de vraagstelling en de beoogde methode van het onderzoek is uitgeschreven.

Ter beantwoording van de hierin opgenomen en hierboven vermelde vraagstelling is eerst een bureauonderzoek uitgevoerd (zie hoofdstukken 2 en 3). Dit bureauonderzoek heeft als doel een verwachtingsmodel op te stellen, dat vervolgens door het booronderzoek moet worden getoetst.

Vervolgens zijn ter hoogte van de onderzoekslocatie 8 boringen gepland. Deze zijn afgebeeld in figuur 1 (luchtfoto) en 2 en 4. De boringen zijn gezet met edelmanboor en gutsboor. Er is telkens tot in de top van het Laagpakket van Wormer geboord, telkens ca. 3 meter onder maaiveld. Uiteindelijk zijn maar zeven boringen gezet, waarvan twee gestaakt zijn op een ondoordringbare laag. De resultaten van het booronderzoek zijn beschreven in hoofdstuk 4.

Fig. 2 Het plangebied met de geplande boringen op de topografische kaart (GBKN).

In hoofdstuk 5 zijn vervolgens de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek beschreven. Ook komen in dit hoofdstuk de waardestelling en het selectieadvies aan bod.

In de bijlage 1 zijn de boorkolommen opgenomen.

Ten behoeve van het archeologisch onderzoek zijn door de Walcherse Archeologische Dienst de volgende bronnen geraadpleegd:

Adressen (al dan niet digitaal)

- ARCHIS (AMK, IKAW, omg en wng)
- FlexiWeb/Nedbrowser Veere (topografie, kadastragegevens en luchtfoto's)
- Geoweb/CHS (Provincie Zeeland) (historische kaarten, luchtfoto's)
- Luchtfotografische documentatie 1974 (Erfgoed Zeeland)
- Zeeuws Archief (historische kaarten, foto's, bouwtekeningen, kadastrale minuut)
- Zeeuws Archeologisch Archief
- Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN)

Oude kaarten

- Visscher-Romankaart (1650)
- Topografische Kaart van de Hattinga's (1750)
- Kadastrale Minuut 1832
- Kadastrale kaart van Walcheren (Kuijper 1852)

- Kadastrale kaart van Walcheren (1875)
- Bonnebladen (1926)

Aardwetenschappelijke kaarten

- Rijks Geologische Dienst (RGD). Geologische kaart van Nederland 1:50.000, Blad Walcheren, Haarlem: 1972, Tweede druk 1997.
- RGD. Toelichtingen bij de Geologische kaart van Nederland 1:50.000, Blad Walcheren, Haarlem: 1972, Tweede druk 1997.
- Geomorfologische kaart Van nationaal Georegister versie 2008 geraadpleegd in Archis 3
- Bodemkaart (1984/1994) 2014 uit Archis 3
- Bennema, Ir. J. en Dr. Ir. K. van der Meer. De Bodemkartering van Nederland, deel XII, De Bodemkartering van Walcheren. *Verslagen van landbouwkundige onderzoeken no. 58.4*, Stichting voor Bodemkartering, 's-Gravenhage: 1952.

Voornaamste literatuur: zie literatuurlijst achteraan.

2. Geologie en bodem

De bodemopbouw van Walcheren kent minimaal vier horizonten die samenvallen met een stilstandfase in de vorming van een sedimentatie. Het gaat om de top van het Pleistoceen dekzand, soms nog afgedekt door basisveen, om de top van de mariene afzettingen van het Laagpakket van Wormer, om de top van een dik pakket veen behorend tot het Hollandveen Laagpakket en tenslotte om de top van de mariene afzettingen behorend bij het Laagpakket van Walcheren. In dit laatste pakket kunnen nog meer horizonten behorende bij korte stilstandfasen in de sedimentatie voorkomen.

De top van van het Pleistoceen dekzand is vanaf ca. 5500 v. Chr. op heel veel plaatsen op Walcheren diepgaand geërodeerd door kreekgeulen en overstromingen. De top van het Pleistoceen zand is hierdoor ter plaatse van de onderzoeksgebieden komen te liggen tussen 25 en 20 meter (noord) en 20 en 15 meter (zuid) onder huidig maaiveld. De afzettingen die met de kreekgeulen en de overstromingen gepaard gaan, behoren tot het Laagpakket van Wormer en komen ongeveer 2000 v. Chr. tot een eind. De top van deze sedimentatie, op ca. 1,60 m onder maaiveld, lijkt samen te vallen met een nat en zompig landschapstype dat overwegend

onherbergzaam zal zijn geweest en de basis vormde van een drassig veenmoeras.

Het is duidelijk dat in beide bodemhorizonten nauwelijks tot geen archeologische resten verwacht kunnen worden. Zij worden bij dit onderzoek verder buiten beschouwing gelaten.

Ongeveer 2000 v. Chr. was de kust gesloten en vormde zich daarachter een veenmoeras. In de volgende 1500 jaar vormde zich een dik veenpakket dat behoort tot het Hollandveenpakket. Vanaf ca. 500 v. Chr. kon dit moeras door nieuwe openingen in de duinenrij langs de kust zich geleidelijk gaan ontwateren. Vanaf die tijd kennen we vindplaatsen met archeologische resten van bewoning. Het gaat om sporen en vondsten behorende tot de ijzertijd en ook de Romeinse tijd die terug te vinden zijn in de top van het Hollandveen en in een afdekkende, zogenaamde Slufterlaag: een dunne kleilaag als sediment van lokale overstromingen die vooral in het noorden van Walcheren voorkwamen.

Vanaf de derde eeuw na Chr. wordt het Walcherse veenlandschap geteisterd door steeds heviger overstromingen. Het is het gevolg van een samenloop van omstandigheden: aan de ene kant was het maaiveld

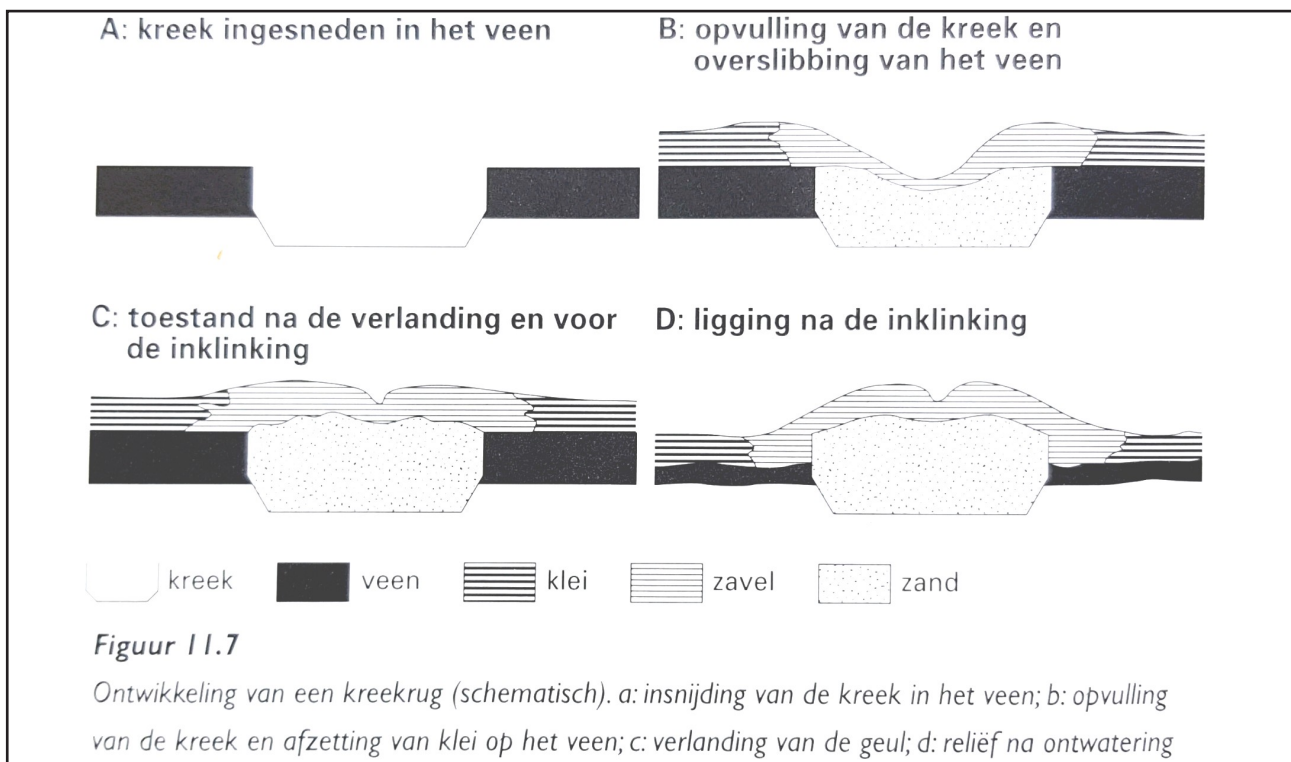

Fig. 3 De vorming van een kreekrug. (uit Berendsen 1992, naar Bennema en Van der Meer 1952)

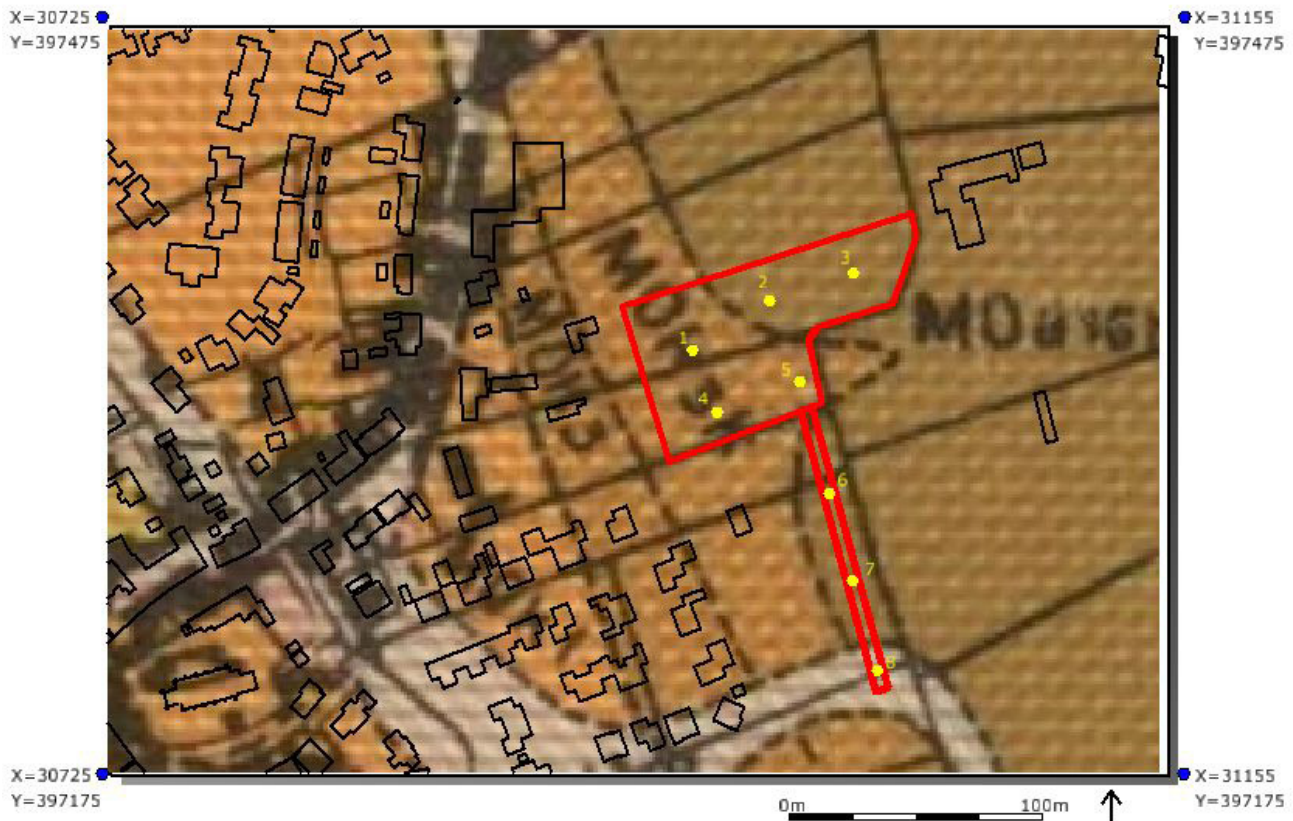

Fig. 4 Uitsnede van de bodemkaart van Bennema & Van der Meer 1952; de oranjebruine en lichtbruine tinten geven kreek(oever)afzettingen weer, de donkerbruine en donkerbruine tinten kom- of poelafzettingen. Het plangebied is rood omkaderd.; geplande boringen in geel.

door intensieve ontwatering in de Romeinse tijd lager komen te liggen en aan de andere kant trad in deze periode een zeespiegelstijging op. Opnieuw wordt het gebied een getijdenlandschap en wordt het lange tijd onbewoonbaar. Diepe getijdengeulen doorsnijden het landschap en spoelen het veen weg. In de geulen vindt overwegend sedimentatie van zavel en zand plaats. Tussen de kreekgeulen vindt door tijdelijke overstromingen een meer kleiige sedimentatie plaats. Dit zijn de zogenaamde kom- of poelgebieden. Het is een dynamisch proces dat perioden van rust en perioden van hevige overstromingen kende. Het Walcherse landschap is dan ook doorsneden geweest door een dicht netwerk van kreekgeulen uit verschillende fasen. De afzettingen die gepaard gaan met deze getijde-kreekgeulen en overstromingen rekenen we tot het Laagpakket van Walcheren. Omdat het zandige sediment van de kreekgeulen minder kon inklinken dan het kleiige sediment in de tussenliggende komgebieden, trad zogenaamde differentiële klink op. Dit wil zeggen dat de verlande kreekgeulen als kreekruigen in het ingeklonken kom- of poellandschap kwamen te liggen. (zie fig. 3)

Vanaf ongeveer de zesde eeuw komt de zee langzaam tot rust en komen de eerste mensen weer terug.

We kennen uit deze periode de nederzetting Villa Walichrum in de noordelijke kustzone. In de latere eeuwen neemt de bevolking toe en zoeken de mensen hun heil op de hoger gelegen kreekruigen. Hier bouwden zij hun huizen en legden zij hun akkers aan. In de tussengelegen, drassige komgebieden lieten zij hun vee weiden. In de top van de kreekafzettingen die zich direct onder de bouwvoor bevinden zijn archeologische resten vanaf de middeleeuwen te verwachten.

De beide laatste bodemhorizonten, de top van het Hollandveen en die van het Laagpakket van Walcheren genieten de focus tijdens dit onderzoek.

Op de uiterst gedetailleerde bodemkaart van Walcheren uit 1952 van Bennema en Van der Meer is goed te zien waar we ter hoogte van het onderzoeksgebied welke van deze twee bodemhorizonten kunnen verwachten. (zie fig. 4)

Het westelijk deel van het onderzoeksgebied bevindt zich op de flank van een oude, brede kreekrug en kan in de ondergrond tot op grotere diepte alleen kreekafzettingen van het Laagpakket van Walcheren hebben. Ook zien we wel bij onderzoeken dat onder de oeverwallen van een kreekgeul het

Kaart	Code	Omschrijving
Pleistoceen		Top op 15/10 m -NAP
Bodemkaart NL		Knippige poldervaaggronden; zavel, profielverloop 3 - Knippige poldervaaggronden; klei, profielverloop 3 (gMn53C/gMn83C)
Geologische kaart		DO2 Afzettingen van Duinkerke II, AO2 Azettingen van Duinkerke II op Hollandveen op Afzettingen van Calais
Bennema & vd Meer		Oude kleiplaatgrond met een zwak rode bouwvoor (MOa16r) Roestige oude kreekruggrond met zwak storende kleilaagjes (MOK3k) Kreekbeddinggrond met zavelige bovengrond (MMbb)
Geomorfologie		Getij-oeverwal (3B72) (w-deel), Vlake van getij-afzettingen (2M72) (O-deel)

veenpakket bewaard is gebleven. Verscholen onder oeverwalafzettingen is het veenpakket namelijk vaker gespaard gebleven van erosie door de kreek en van verstoring door moernering.

In de middeleeuwen is namelijk op grote schaal het veen weggestoken ten behoeve van zoutwinning, de zogenaamde moernering.

In het oostelijk deel van het onderzoeksgebied bevinden zich volgens dezelfde kaart poelgronden, waar in de regel het onderliggend veenpakket goed bewaard is. In bovenstaande tabel is weergegeven hoe deze afzettingen op de verschillende bodemkaarten en geologische en geomorfologische kaarten zijn geklassificeerd.

Op de bodemkaart uit 1952 is door middel van een verticale arcering aangeduid wanneer tijdens de toenmalige kartering ook moernering is vastgesteld. Ter hoogte van onderhavig onderzoeksgebied is dit niet het geval.

3. Overzicht bekende gegevens (bureauonderzoek)

3.1 Onderzoeksgeschiedenis

Het perceel zelf is nog geen onderwerp van archeologisch onderzoek geweest. Wel is kort na de oorlog geheel Walcheren en dus ook ons perceel bodemkundig gedetailleerd in kaart gebracht. (Bennema en van der Meer 1952)

Het onderzoeksgebied is gelegen ter hoogte van de flank van een kreekrug en van een aangrenzend poelgebied met onderliggend veen. Daar waar de top van het onderliggend veen bewaard is, kunnen archeologische resten uit de ijzertijd en/of de Romeinse tijd aanwezig zijn. Deze kans is groot, omdat de bodemkarterders Bennema en van der Meer op hun bodemkaart hier geen arcering hebben aangegeven dat het veen zou zijn weg gegraven (zogenaamde moertering).

De hoge verwachting hangt samen met het feit dat rond Serooskerke verschillende vindplaatsen uit de ijzertijd, de Romeinse tijd en de middeleeuwen zijn opgegraven of aangesneden. (o.a. Dijkstra en Zuidhoff 2011)

3.2 Bekende archeologische waarden

Archeologische Waarde- en Verwachtingskaart en Archeologische Beleidsadvieskaart Walcheren

Deze kaarten zijn opgesteld op basis van ondermeer de gedetailleerde bodemkaart van Bennema en Van der Meer en geven een aanscherping van de *Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden* (IKAW) (fig. 5). Het plangebied is hier

aangeduid als een zone met hoge/middelhoge archeologische verwachting. Hier geldt dat bij bodemingrepen dieper dan 40 cm met een oppervlaktemaat groter dan 500 m² voorafgaand archeologisch onderzoek moet plaatsvinden.

In figuur 6 hebben we een overzichtskaartje uit de landelijke database Archis 3 met de bekende onderzoeksgebieden in en rond Serooskerke afgebeeld. Duidelijk is te zien hoeveel hier onderzocht en ook opgegraven is. Het zou te voeren om al deze archeologische onderzoeken hier uit te gaan schrijven. We vatten dit in het kort hieronder samen.

Zoals hierboven is beschreven zijn rond Serooskerke verschillende belangrijke vindplaatsen opgegraven en/of deels onderzocht.

In 1998 en 1999 heeft RAAP een verkennend en een waarderend inventariserend onderzoek uitgevoerd in de vorm van boringen en ook oppervlaktekartering. (Schute 1998 en 2000; zaakid. 2027951100 en 2079905100; het onderzoek uit 1999/2000 lijkt niet in Archis ingevoerd) Bij deze onderzoeken zijn twaalf vindplaatsen gekarteerd en gewaardeerd, waarvan zeven uit de ijzertijd leken te stammen en vijf uit de middeleeuwen.

Vervolgens heeft het ADC in 2002 deze vindplaatsen door middel van proefsleuven nader gewaardeerd. (Goossens & Meijlink 2003) Dit leidde tot de selectie van bijna alle vindplaatsen om in aanmerking te komen voor een opgraving.

In 2007/2008 heeft het ADC de verschillende vindplaatsen opgegraven, hetgeen leidde tot

Kaart/luchtfoto	Periode	Indicator	Opmerkingen
Van Deventer	1550	nee	akker/weiland
Visser-Roman	1650	nee	akker/weiland
Hattinga	1750	nee	akker/weiland
Kadasterkaart	1832	nee	akker/weiland
TMK	1850	nee	tuin van buitenplaats Buitenlust
Bonnebladen	1910	nee	akker/weiland
Luchtfoto	1959	nee	akker/weiland
Luchtfoto	1974	nee	akker/weiland
Luchtfoto	heden	nee	braakliggend

een uitgebreide publicatie. (Dijkstra en Zuidhoff, 2011; zaakid. 2158872100) Hierbij zijn twee fraaie nederzettingsterreinen met een huisplattegrond uit de ijzertijd opgegraven (vindplaatsen 10 en 12). Uit de Romeinse tijd stamt een erf met huisplattegrond (vindplaats 9) en een dijklichaam verbonden met een opvallend terpje, waar vermoedelijk vissaus is gemaakt getuige de vele mosselschelpen langs de flanken van dit terpje (vindplaats 4).

Op vindplaats 7 is een Merovingische (ca. 700) en een Ottoonse (ca. 950) huisplattegrond gevonden, naast andere sporen en structuren. Ook Karolingische (ca. 800) vondsten traden op. Op vindplaats 13 is een laat-middeleeuwse (ca. 1050) plattegrond van een gebouw met paalsporen gevonden. Dat men in de daarop volgende perioden anders ging bouwen, op een manier waarop weinig archeologische resten van het gebouw bewaard blijven, blijkt ook weer uit de vele sporen, vooral greppelsporen en kuilsporen, opgegraven op de vindplaatsen 4 en 13. Deze stammen uit ca. 1150-1250 en behoren duidelijk tot een erf. Alleen sporen van het bijbehorende gebouw ontbreken. Dit is een bekend fenomeen in Zeeland. Vermoedelijk bouwde men op poeren of ook op verhoogde podia uit grond.

Andere onderzoeken rond Bogerdweie zijn:

Direct noordelijk aangrenzend van het onderzoeksgebied heeft Artefact in het kader van de ontwikkeling van de Woongaard aan de Vrouwenpolderseweg een booronderzoek uitgevoerd. (Besuijen 2020; zaakid. 4655721100) Hierbij is een opvallend dunne veenlaag in de boringen waargenomen (20-50cm). De top ligt tussen 1,43 en 1,66 m –NAP. Duidelijk erosieve grens was er niet, maar de kans bestaat dat de top van dit veenpakket toch licht is geërodeerd. Het ontbreken van hoog opgegroeid, sterk ontwaterd veen, maakt dat Artefact de verwachting voor de aanwezigheid van vindplaatsen uit de ijzertijd en de Romeinse tijd heeft bijgesteld naar middelhoog.

Vrijwel direct zuidelijk aangrenzend heeft ADC in het kader van de ontwikkeling Serooskerke Oost proefsleuven en opgravingsputten onderzocht, volgend op een verkennend onderzoek uitgevoerd door Artefact!. (Van Benthem 2022; zaakid. 4876114100 en Wattenberghe 2020; zaakid. 4795893100) Hierbij is niet alleen ook vastgesteld dat het veenpakket in het noordelijk deel van dat onderzoeksgebied ook niet heel dik is (ca. 50 cm), maar ook dat hier vondsten en enkele kuilsporen uit de ijzertijd aanwezig waren. (zie ook voor veendiktes Wattenberghe 2020, 59) Tijdens het proefsleuven en de opgraving is de bijbehorende nederzetting niet gevonden. Desondanks bleef het

hebben van een hoge verwachting op resten uit de ijzertijd (en Romeinse tijd) in ook onderhavig onderzoeksgebied terecht.

Navraag bij het Zeeuws Archeologisch Depot leert dat daar geen extra gegevens over het plangebied bekend zijn. (email depot opgeslagen in docuementaiemap)

3.3 Bekende historische waarden

Historische kaarten & luchtfoto's

Op de geraadpleegde oude kaarten zijn binnen het onderzoeksgebied verder geen structuren of bouwwerken aangegeven. Op de Topografische en Militaire Kaart (TMK) 1850 maakt een groot deel van het onderzoeksgebied onderdeel uit van de parkachtige tuin van de buitenplaats Buitenlust. Deze tuin is nog niet ingetekend door de gebroeders Hattinga in 1750. De buitenplaats zelf lijkt meer naar het westen dichter bij de Vrouwenpolderseweg te hebben gestaan. De verwachting op archeologie uit de Nieuwe tijd is daarom bij dit onderzoek laag.

In bovenstaand tabelletje is terug te vinden wat we op de verschillende kaarten en luchtfoto's ter hoogte van het plangebied hebben waargenomen.

3.4 Verstoringen

Bij de eerste betreding van het terrein bleek het oppervlak enorm onregelmatig. Op plaatsen was de grond vergraven of door hele diepe sporen doorsenden, op andere plaatsen was opgehoogd. Andere verstoringen hebben we niet kunnen achterhalen tijdens het bureauonderzoek.

3.5 Conclusie en advies voor veldonderzoek

Het specifiek verwachtingsmodel blijft op basis van bureauonderzoek als volgt:

in de diepere ondergrond rust ter hoogte van het onderzoeksgebied een hoge/middelhoge verwachting op archeologische resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd. Het onderzoeksgebied is gelegen ter hoogte van de flank van een kreekrug en van een aangrenzend poelgebied met onderliggend veen. Daar waar de top van het onderliggend veen bewaard is, kunnen archeologische resten uit de ijzertijd en/of de Romeinse tijd aanwezig zijn. Deze kans is groot, omdat de bodemkarteerders Bennema en van der Meer op hun bodemkaart hier niet met de verticale arcering hebben aangegeven dat het veen zou zijn weg gegraven (zogenaamde moernering).

In de westelijke helft van het onderzoeksgebied zijn

Fig. 5 Het plangebied (donkerblauwe ovaal) op uitsnede van de Archeologische Beleidsadvieskaart Walcheren; lichtgroen betreft de historische kern, rood bekende archeologische vindplaatsen, grijs reeds onderzochte locaties waar geen vervolgonderzoek nodig is. De blauwe cirkels staan voor vondstlocaties/vondstmeldingen.

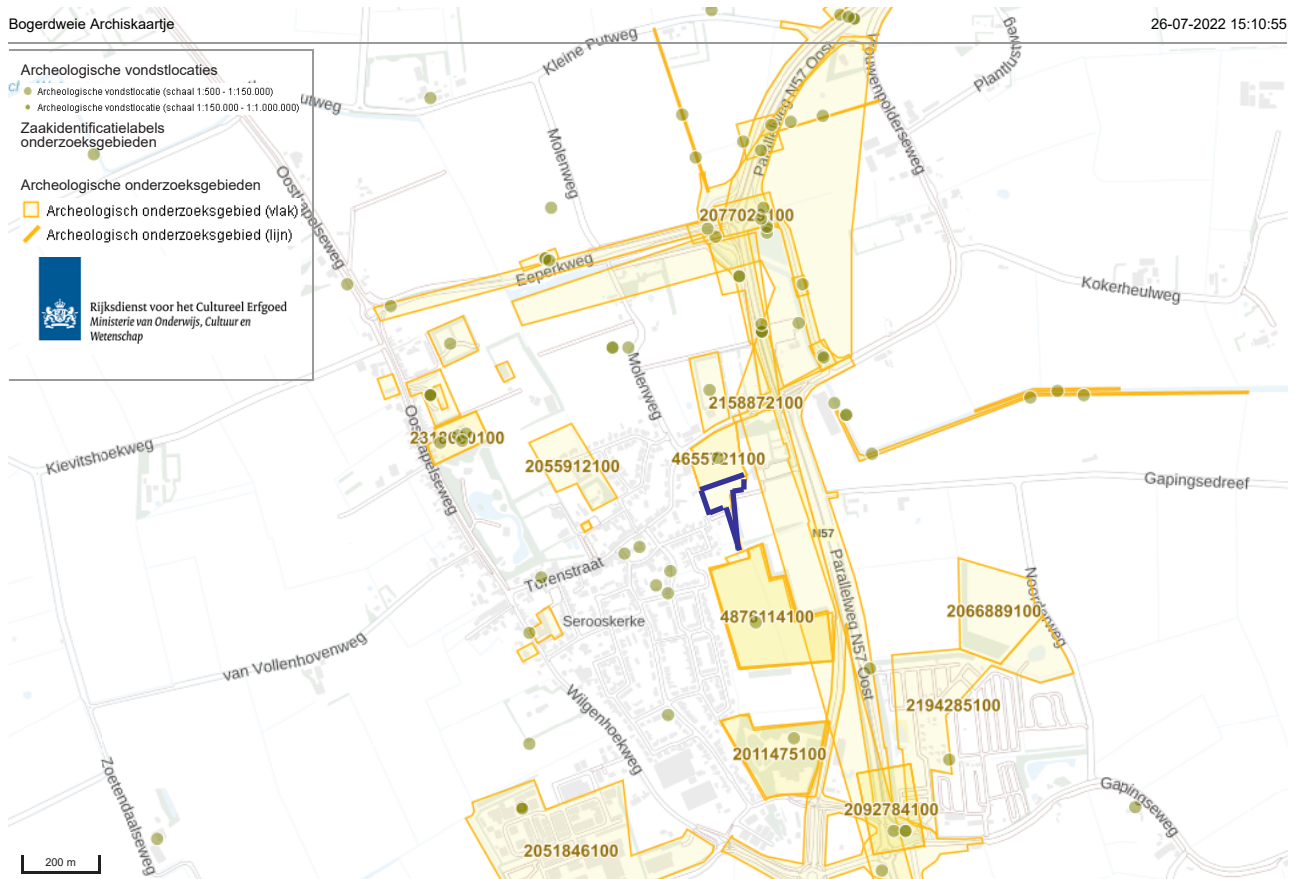

Fig. 6 Het plangebied (blauw omlijnd) met gegevens uit ARCHIS 3. Bron: ARCHIS III

volgens dezelfde bodemkaart uit 1952 afzettingen behorende bij een smalle kreekgeul te verwachten. De kans bestaat dat vanaf de middeleeuwen hier menselijke activiteit heeft plaatsgevonden, waarvan nog archeologische resten terug te vinden zijn. De kans achten we middelhoog, omdat het om een flank van de kreekrug gaat.

De verwachting om opvallende structuren of sporen van de buitenplaats Buitenlust te herkennen blijft erg laag. Vooral gezien de status van het verstoorde oppervlak van het terrein.

De vraagstelling van het booronderzoek blijft eveneens ongewijzigd en is erop gericht om dit verwachtingsmodel te toetsen. Is het veen inderdaad intact? Zijn in het westen van het onderzoeksgebied inderdaad kreek(oever)afzettingen aanwezig? En zijn er aanwijzingen in de boringen dat archeologische resten uit zowel de ijzertijd, de Romeinse tijd, als uit de middeleeuwen aanwezig (kunnen) zijn?

De te hanteren onderzoeksmethode is om regelmatig verspreide boringen in het onderzoeksgebied te zetten. In afbeelding 4 zijn de geplande boringen geprojecteerd op de bodemkaart uit 1952. Op deze manier zijn boringen gepland in poelgronden en gronden met kreekoeverafzettingen.

4. Resultaten archeologisch veldonderzoek

4.1 Inleiding en methode

Om het verwachtingsmodel te toetsen waren op de onderzoekslocatie acht grondboringen gepland. (Fig. 1 en 4) Zie paragraaf 3.5 voor de argumentatie voor de bepaling van de plaats van de boringen. De boorlocaties zijn aan hand van de topografie uitgezet en later met de GPS ingemeten. (fig. 7 en 8) Uiteindelijk is boring 1 verplaatst en boring 4 komen te vervallen door problemen met toegankelijkheid door begroeiing en puin van het terrein. Boringen 6, 7 en 8 hebben we een paar keer verplaatst, omdat we steeds op een ondoordringbare laag stuitten. Boringen 6 en 8 hebben we uiteindelijk gestaakt.

Deze afwijkingen op het plan van aanpak hebben we ook als archeologisch deskundigen van het bevoegd gezag onderling besproken. (zie mail 21 juli)

De boringen zijn alle, waar mogelijk, aangezet tot een diepte van 0,90 - 1,00 m onder maaiveld met een Edelmanboor (diameter 7 cm.) Daarna is overgegaan op de gutsboor (diameter 3 cm). De boringen zijn doorgezet tot in de afzettingen van het Laagpakket van Wormer tot een diepte tussen 2,10 - 3,00 m onder maaiveld. (zie bijlage 1 boorstaten) Er zijn geen vondsten opgeboord.

Het veldteam bestond uit B. Silkens, B. Meijlink en J. Vogel. Beschrijvers van de boorkernen zijn B. Silkens en B. Meijlink. (resp. actorregistratienrs. 97535235 en 41342211) De GPS wordt jaarlijks gekeurd. Netwerk, onderhoud en keuring worden geleverd door het bedrijf LNR Globalcom.

4.2 Stratigrafie

Het maaiveld ter hoogte van de boringen ligt tussen 0,10 en 0,35 m +NAP.

Het bodemprofiel in de boringen 1, 2, 3 en 5 ter hoogte van het perceel aan de Bogerdweie vertoont telkens dezelfde opbouw. Zie de boorstaten in bijlage 1.

De bovenkant van het Laagpakket van Wormer ligt in de boringen 1, 3 en 5 tussen 2,00 en 2,25 m -NAP en vertoont een opduiking in boring 2 (1,65 m -NAP). Het gaat telkens om de bekende lichtgrijze, slappe, sterk siltige klei met rietresten.

Er is sprake van een geleidelijke overgang naar het daarboven liggende restant van een pakket Hollandveen. Onderin is sprake van duidelijk rietveen, op plaatsen erboven konden we wat bosveen ontwaren. Verder ging het om behoorlijk amorf veen

dat bovenin deels veraard leek. Wel was de top in elke boring erosief. Er is duidelijk een bovenkant van het veen weggeslagen door de kreekactiviteiten. Het resultaat is dat er een pakket veen resteert met een dikte tussen de 35 en 45 cm. De top van het veen ligt in de boringen 1, 3 en 5 respectievelijk op 1,80, 1,60 en 1,68 m -NAP en vertoont in boring 2 ook een fke opduiking (1,08 m -NAP).

Op de top van het veen ligt in de boringen 2, 3 en 5 een laag lichtbruingrijs, matig sitlig zand met gruis van schelpen. Het gaat hier om kreek(oever)afzettingen behorende bij het Laagpakket van Walcheren. Blijkbaar strekken de oeverafzettingen zich verder door naar het oosten dan Bennema en Van der Meer hebben gekarteerd. (zie fig. 4 en 8) In boring 1 is sprake van serieuze kreekafzettingen met ook hele schelpen en verschillende kleilensjes. Hier ligt de bovengrens op 1,30 m -NAP; in de boringen 2, 3 en 5 ligt deze tussen 0,88 en 1,18 m -NAP.

In alle vier de boringen gaat het zandige pakket geleidelijk naar boven over in een pakket lichtbruingrijze, matig siltige klei. Deze gaat op zijn beurt naar boven geleidelijk over in een pakket lichtbruingrijze, matig zandige klei. De bovenkant van deze kleipakketten, net onder de bouwvoor, ligt tussen 0,10 en 0,33 m -NAP. In boring 5 ligt tussen het kleipakket en de bouwvoor nog een laagje opgebrachte grond.

In boring 6 is de Edelmanboor onder een aangetrilde laag van opgebrachte grond met een dikte van 65 cm gestuit op een sterk uitgedroogde kleilaag, vermoedelijk de voormalige bouwvoor. Het betreft donkerbruingrijze matig zandige klei, matig humeus. Op een diepte van 70 cm (0,51 m -NAP) hebben we de boring gestaakt. De klei was te hard. In boring 8 kregen we de boor niet dieper dan 10 cm in de opgebrachte grond.

In boring 7 ligt de top van lichtblauwgrijze, slappe, sterk siltige klei behorende bij het Laagpakket van Wormer op 1,80 m -NAP. Daarboven ligt een dun pakket Hollandveen. Hiervan is slechts 20 cm bewaard. De top ligt op 1,60 m -NAP. De top is verdwenen bij het graven van een waterpartij getuige een pakket van donkergrijze, sterk humeuze, sterk zandige klei. Het zou om een vijver van de tuin van Buitenlust kunnen gaan. Op 0,45 m -NAP gaat de vulling over in de voormalige bouwvoor die op zijn beurt is afgedekt door opgebrachte grond.

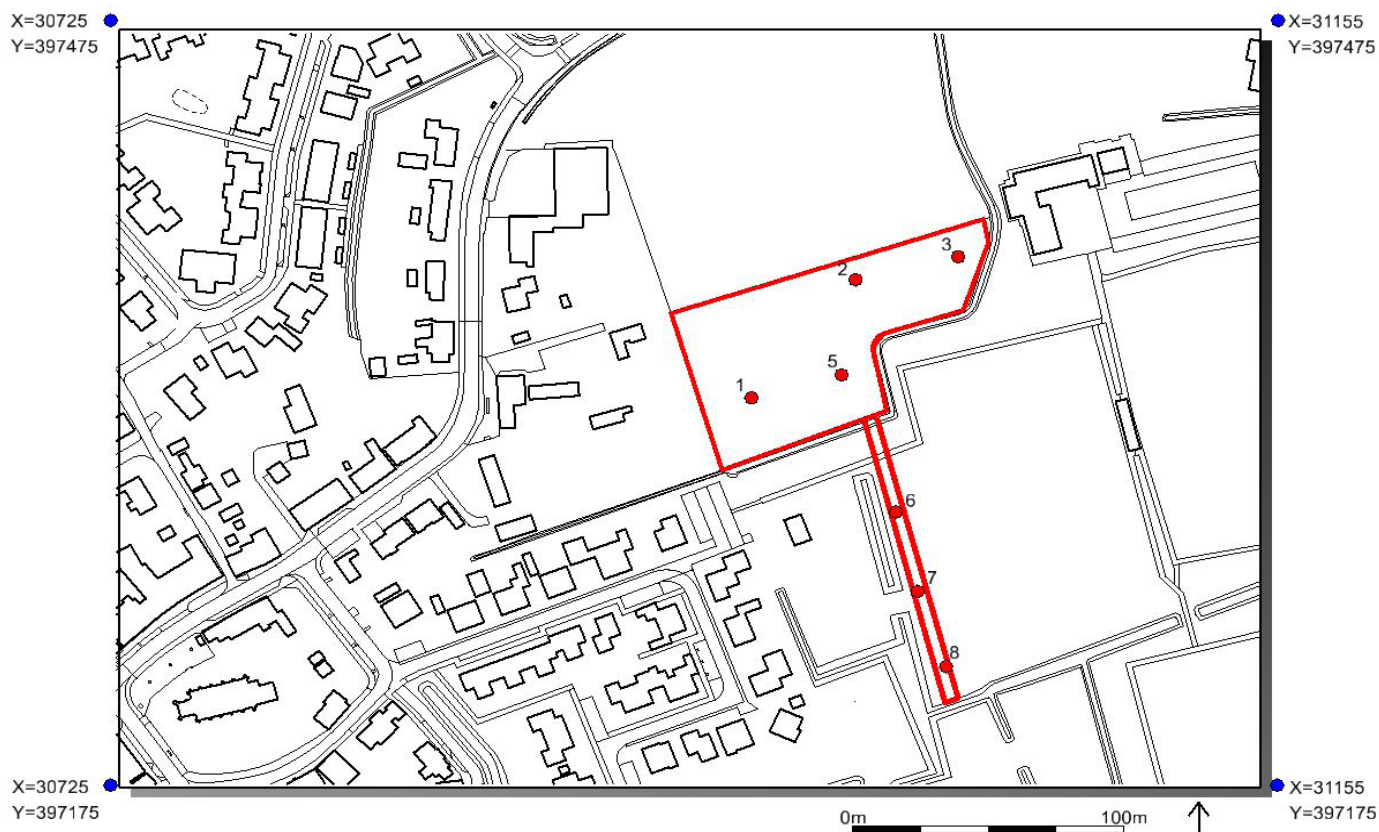

Fig. 7 Overzichtskaart met de locaties van de gezette boringen, geprojecteerd op topokaart (GBKN)

Fig. 8 Overzichtskaart met de locaties van gezette boringen, geprojecteerd op de bodemkaart uit 1952 (Bennema en van der Meer 1952)

5. Conclusies, waardestelling en selectieadvies

5.1 Algemeen

Dit onderzoek heeft plaats gevonden in het kader van de uitgifte van bouw kavels aan de Bogerdweie en de aanleg van een fietspad achter langs de voetbalvelden te Serooskerke. De ligging van het onderzoeksgebied is weergegeven in de figuren 1 en 2.

Met als doel in kaart te brengen met welke belemmeringen op het gebied van archeologie bij deze plannen rekening is te houden, heeft de gemeente Veere de WAD opdracht gegeven een verkennend archeologisch onderzoek uit te voeren. De WAD heeft dit gedaan volgens de KNA 4.1 in de vorm van een bureauonderzoek en een Inventariserend VeldOnderzoek door middel van boringen.

De vraagstelling van het bureauonderzoek was met welke archeologische verwachtingen het veldonderzoek ingegaan moest worden. Op basis van bodemkundige en geologische, historische en archeologische literatuur en kaarten en overige gegevens en data heeft de WAD een specifiek verwachtingsmodel opgesteld. Een uitgebreide vorm hiervan staat in paragraaf 3.5. In het kort komt het hierop neer:

- in de diepere ondergrond rust ter hoogte van het onderzoeksgebied een hoge/middelhoge verwachting op archeologische resten uit de ijzertijd en de Romeinse tijd.
- In de westelijke helft van het onderzoeksgebied zijn afzettingen behorende bij de flank van een kreekgeul te verwachten. Er is een kleine kans dat vanaf de middeleeuwen hier menselijke activiteit heeft plaatsgevonden, waarvan nog archeologische resten terug te vinden zijn.
- De verwachting om opvallende structuren of sporen van de buitenplaats Buitenlust te herkennen is erg laag.

Het doel van het booronderzoek was erop gericht om dit verwachtingsmodel te toetsen ten behoeve van verdere advisering in het onderzoeksproces. De vraagstelling hierbij was of het bodemprofiel correspondeert met de verwachting. Om de vraagstelling specifiek te kunnen beantwoorden zijn onderzoeksvragen opgesteld die in volgende paragraaf worden beantwoord.

Teruggrijpend op het PvA heeft bij het booronderzoek een kleine wijziging plaats gevonden. Dit is toegelicht in paragraaf 4.1.

5.2 Onderzoeksvragen

Specifiek gelden de volgende onderzoeksvragen:

- Kan er op basis van de boringen een degelijk bodemprofiel worden opgemaakt? Hoe ziet het bodemprofiel eruit?

Voor een gedetailleerde beschrijving zie hierboven paragraaf 4.2.

In de boringen 1, 2, 3 en 5 ter hoogte van het perceel aan de Bogerdweie is sprake van een eenduidig profiel. Hier dekken kreek(oever)afzettingen van het Laagpakket van Walcheren een dun pakket Hollandveen af. Bovenin zijn deze afzettingen kleiig en worden zij naar onderen toe zandiger. Deze zandige afzettingen getuigen van krachtigere kreekactiviteiten. De top van het Hollandveen blijkt dan ook erosief. De dikte van het veenpakket ligt tussen de 35 en 45 cm. Toch lijkt niet echt heel veel van de het pakket te zijn geërodeerd. Bovenin lijkt het pakket licht veraard. Daarnaast bleek het veenpakket bij de opgravingen ten zuiden en ten noorden van het perceel ook niet dikker dan 50 tot 60 cm. Onder het veen is natuurlijk de slappe klei van het Laagpakket van Wormer aangeboord.

In boring 7 achter de voetbalvelden is de vulling van een waterpartij aangeboord. Bij het uitgraven van deze waterpartij is de bovenkant van het veen weg gegraven.

Boringen 6 en 8 zijn gestaakt op ondoordringbare lagen.

- Welke verschillende stratigrafische verwachtingsniveaus zijn nog intact aanwezig en welke niet?

De top van de kreek(oever)afzettingen van het Laagpakket van Walcheren lijkt op plaatsen nog intact, maar een groot deel van het perceel lijkt met behoorlijk wat bodemversturende activiteiten te maken hebben gehad.

De top van het Hollandveen is geërodeerd of weg gegraven (boring 7).

• Zijn archeologische vondsten aangetroffen in de boorkernen of bij de terreininspectie? Zo ja, kunnen er uitspraken gedaan worden over de aard, datering en mate van conservering?

Er zijn geen archeologische vondsten gedaan. In boring 7 lijkt de vulling van een waterpartij aangeboord te zijn. Dit kan bij de tuin van de

buitenplaats Buitenlust behoord hebben. We achten dit spoor niet van hoge archeologische waarde.

- *Kan er een uitspraak gedaan worden over de conservering van paleo-ecologische resten?*

We verwachten hier een slechte conservering. De top van de afzettingen van het Laagpakket van Walcheren was erg uitgedroogd. De top van het Hollandveen blijkt niet alleen geërodeerd, maar lag ook niet onder het grondwaterniveau.

5.3 Waardestelling & selectieadvies

- *Wat is de waardering (volgens de waarderingstabel KNA versie 4.1 VS06) van de vindplaatsen?*

Waardestelling is niet van toepassing omdat er geen vindplaatsen zijn aangeboord.

- *Welke vervolgstappen worden geadviseerd?*

Er worden geen vervolgstappen binnen het onderzoeksproces geadviseerd. Het onderzoek maakt duidelijk dat de kans heel klein is dat er nog archeologische vindplaatsen in goede staat in de ondergrond aanwezig zijn.

Daarnaast luidt het advies om ter hoogte van het plangebied de dubbelbestemming Waarde Archeologie te laten vervallen.

5.4 Conclusies en aanbevelingen

Het bureauonderzoek en het booronderzoek hebben aangetoond dat ter hoogte van het plangebied de kans op het aanwezig zijn van archeologische vindplaatsen erg klein is. In het plangebied is de top van het onderliggende pakket Hollandveen geërodeerd of weg gegraven (boring 7). Met het verdwijnen van de top van het Hollandveen zijn ook eventuele resten uit de ijzertijd en/of Romeinse tijd verdwenen.

De top van de kreek(oever)afzettingen lijkt in delen van het onderzoeksgebied nog intact, in grote delen mogelijk ook verstoord. Een oude bouwvoor die terug kan gaan tot de middeleeuwen is niet aangeboord. Er zijn geen andere aanwijzingen in de boringen te zien die op de aanwezigheid wijzen van een vindplaats uit de middeleeuwen. Al kunnen we dat ook niet geheel uitsluiten. We achten de kans wel klein.

Datzelfde geldt voor de nieuwe tijd. De geraadpleegde oude kaarten laten ter plaatse van de onderzoekslocatie geen bebouwing of andere structuren zien. De

Topografische en Militaire Kaart (TMK) uit 1850 laat als enige een grote tuin zien achter de buitenplaats Buitenlust. Het kan zijn dat we in boring 7 een gedempte waterpartij uit deze tuin hebben aangeboord. Dit fenomeen achten we niet genoeg van archeologische waarde om hier vervolgonderzoek op uit te laten voeren.

Om bovenstaande redenen adviseren we geen verdere vervolgstappen en daarmee de geplande ontwikkeling van het terrein vrij te stellen van verder archeologisch onderzoek.

Daarnaast luidt ons advies om de dubbelbestemming Waarde Archeologie binnen het plangebied te laten vervallen.

Lijst afbeeldingen en tabellen

Fig. 1 Het plangebied op de topografische kaart en op de luchtfoto.

Fig. 2 Het plangebied met de geplande boringen op de topografische kaart (GBKN).

Fig. 3 De vorming van een kreekrug (uit Berendsen 1992)

Fig. 4 Uitsnede van de bodemkaart van Walcheren uit 1952 (Bennema & Van der Meer 1952)

Fig. 5 Het plangebied op uitsnede van de Archeologische Beleidsadvieskaart Walcheren 2016-2022

Fig. 6 Het plangebied met gegevens uit ARCHIS 3. Bron: ARCHIS III

Fig. 7 Overzichtskaart met de locaties van de gezette boringen, geprojecteerd op topokaart (GBKN)

Fig. 8 Overzichtskaart met de locaties van gezette boringen, geprojecteerd op de bodemkaart uit 1952 (Bennema en van der Meer 1952)

Literatuur

- Bennema J. & Van der Meer K., 1952, *De Bodemkartering van Nederland. Deel 12, Walcheren*. Wageningen, Stichting voor Bodemkartering.
- Bentham, A van, 2022, *Op zoek naar een ijzertijdnederzetting. Plangebied Serooskerke Oost Poortstraat - Kadetweg, gemeente Veere. Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven gevolgd door een Opgraving*, ADC rapport 5819, Amersfoort.
- Berendsen, H.J.A., 1997, *Landschappelijk Nederland*, Assen
- Boer, A. de, 2007, Noordorpseweg te Sint Laurens (gem. Middelburg). Een inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een karterend booronderzoek en een oppervlaktekartering, ADC-rapport 857, Amersfoort.
- Besuijen, G., 2020, *Serooskerke Vrouwenpolderseweg. Gemeente Veere. Archeologisch bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van verkennende boringen*, Artefact! rapport 412, Zaamslag.
- Dijkstra, J. & F.S. Zuidhoff (red.), 2011: *Kansen op de kwelder. Archeologisch onderzoek op Walcheren langs de N57*. ADC Monografie 10, Amersfoort.
- Goossens, T. en B. Meijlink, 2003, *Aanvullend Archeologisch Onderzoek in het tracé van de rijksweg N57 in Serooskerke-Noord, gemeente Veere*, ADC-rapport 161, Bunschoten.
- Meijlink, B.H.F.M., 2022, *Plan van Aanpak IVO-O Bogerdweie Serooskerke, PvA VESE_022_003*, Domburg
- Provinciaal Blad van Zeeland, nr. 8080, 2019. Besluit van gedeputeerde staten van Zeeland van 10 december 2019, kenmerk 19434306, houdende vaststelling regeling aanvullende richtlijnen voor archeologisch onderzoek in de provincie Zeeland 2019.
- Schute, I.A., 1998, *Rijksweg 57 - Rondweg Serooskerke-Noord, Rijkswaterstaat Directie Zeeland; een Aanvullende Archeologische Inventarisatie*, RAAP-rapport 384, Amsterdam
- Schute, I.A., 2000, *Rijksweg 57 - Rondweg Serooskerke-Noord, Rijkswaterstaat, Directie Zeeland, Een Aanvullende Archeologische Inventarisatie (AAI-2)*, RAAP-rapport 487, Amsterdam.
- Wattenberghe, J., 2020, *Serooskerke Poortstraat – Kadetweg (VRE00G2483-3068, VRE00H1391). Gemeente Veere. Archeologisch Bureauonderzoek en Inventariserend Veldonderzoek door middel van oppervlaktekartering, verkennende en karterende boringen*, Artefact rapport 524, Zaamslag.

BIJLAGEN

Rapportage Archeologisch Booronderzoek

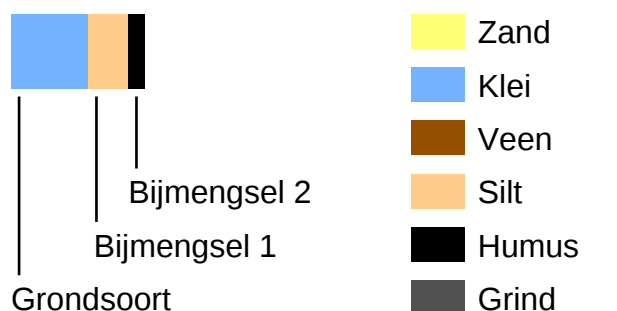
Project: Bogerdweie
VESE_022_003

Plaats: Serooskerke
Gemeente: Veere

Opdrachtgever: gemeente Middelburg

Kaartblad: 65B
OM-nummer: 5277623100
Bepaling Locatie: GPS
Bepaling Maaiveldhoogte: GPS

Verklaring boorschema

Boring: 1

Datum: 21-7-2022

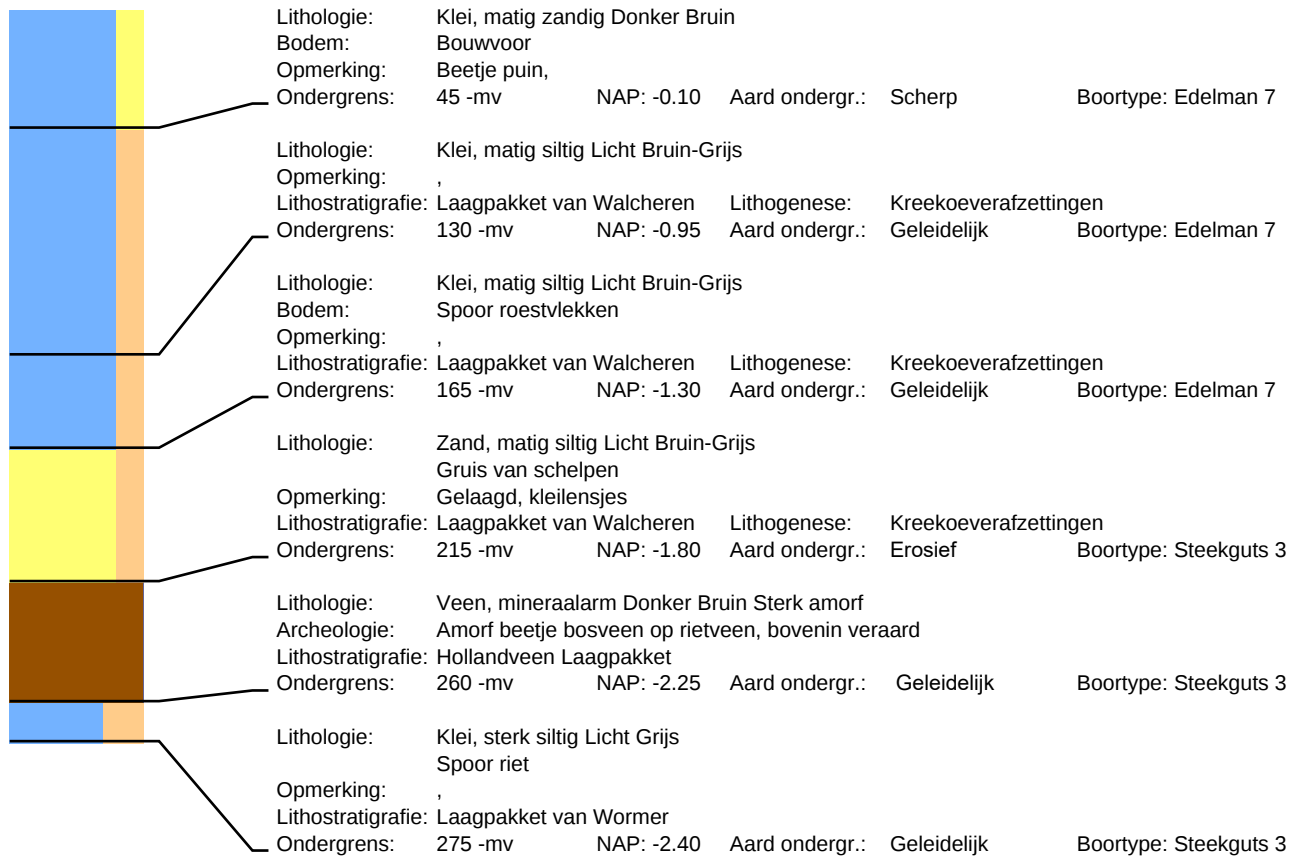
Project: Bogerdweie

Beschrijver: B. Meijlink

X: 30961.42

Y: 397327.07

Z: 0.35

Boring: 2

Datum: 21-7-2022

Project: Bogerdweie

Beschrijver: B. Meijlink

X: 30999.67

Y: 397373.58

Z: 0.12

Boring: 3

Datum: 21-7-2022

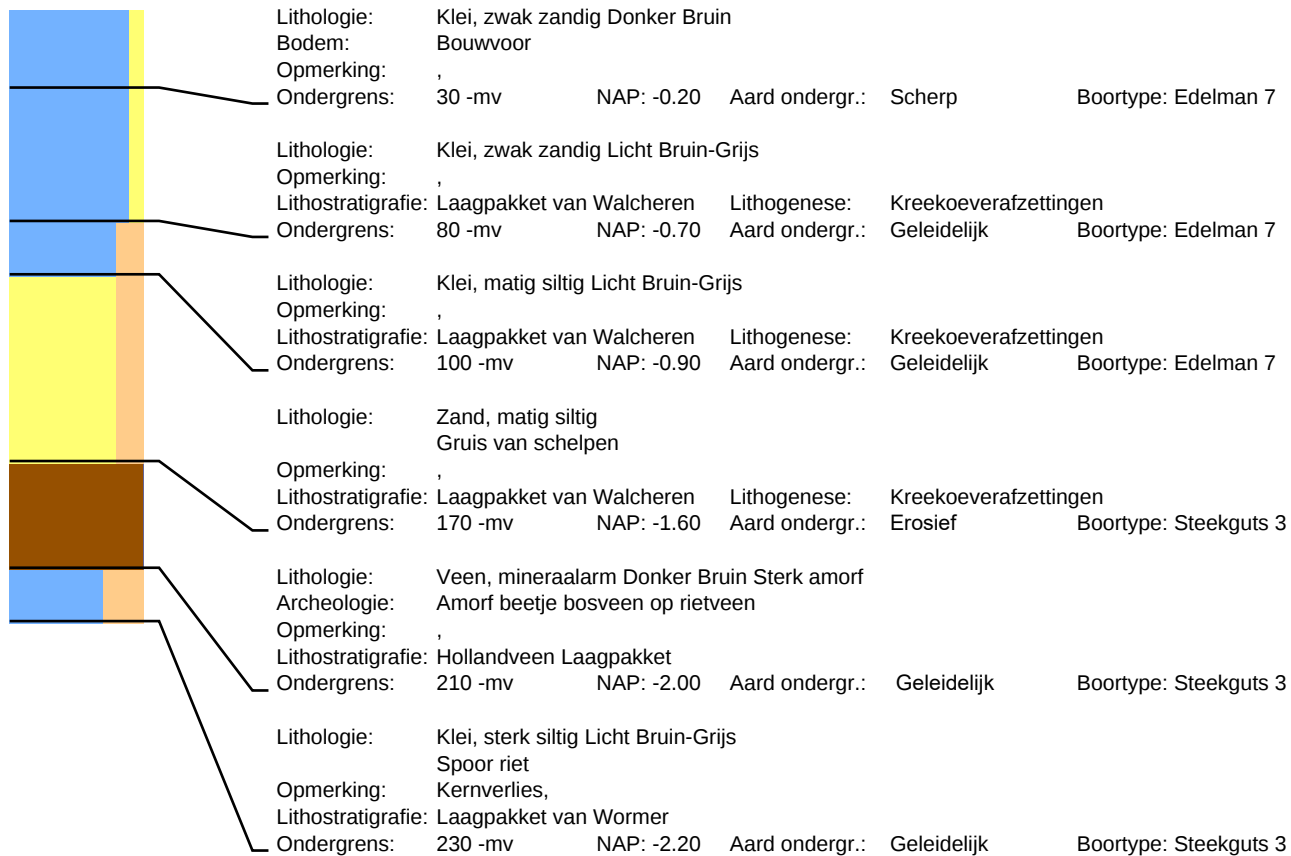
Project: Bogerdweie

Beschrijver: B. Meijlink

X: 31037.50

Y: 397382.47

Z: 0.10

Boring: 5

Datum: 21-7-2022

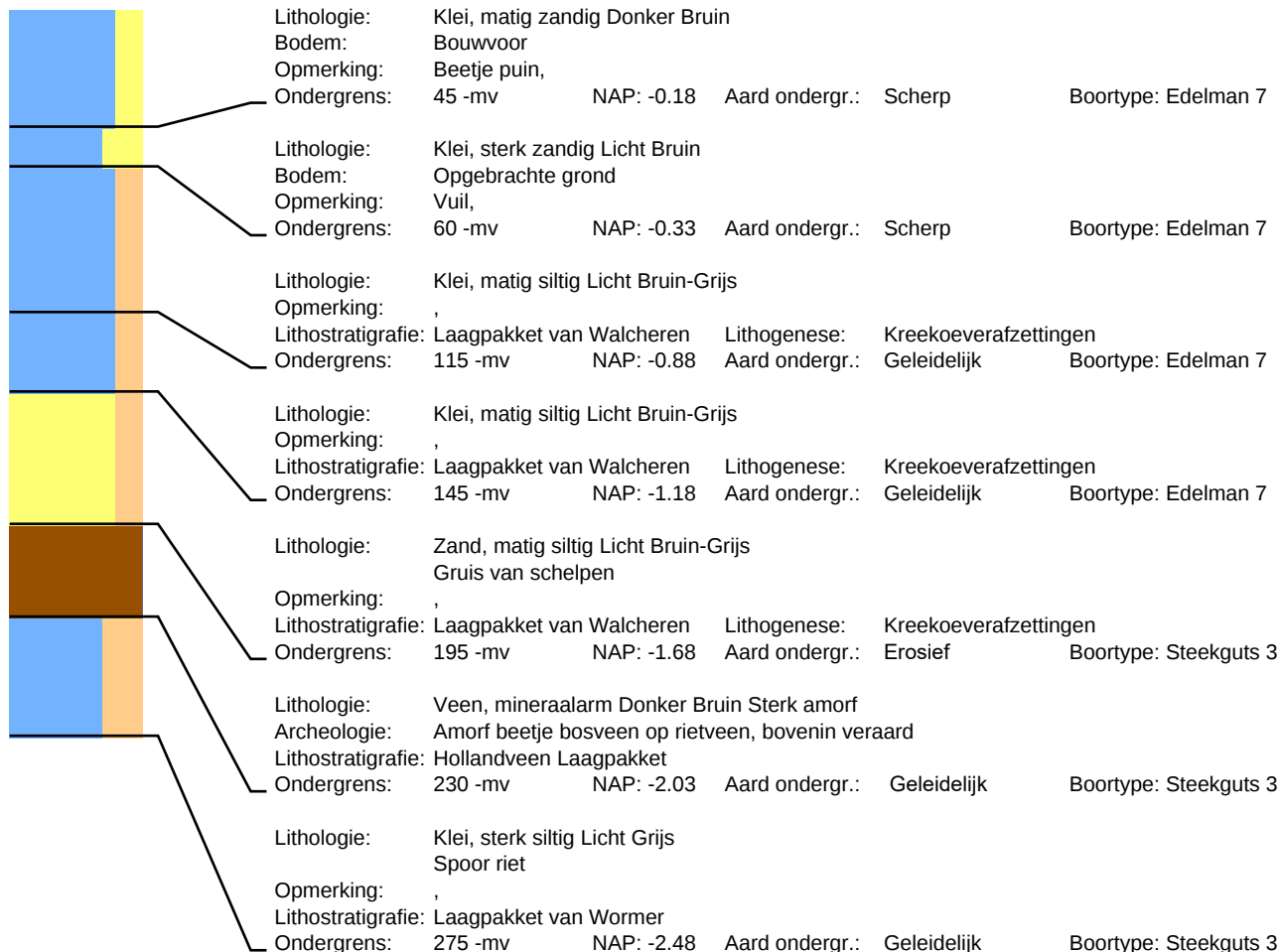
Project: Bogerdweie

Beschrijver: B. Meijlink

X: 30994.45

Y: 397336.04

Z: 0.27

Boring: 6

Datum: 21-7-2022

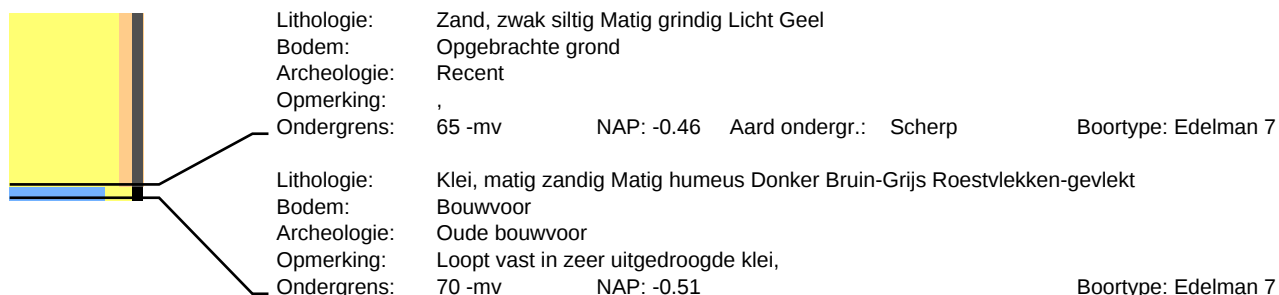
Project: Bogerdweie

Beschrijver: B. Silkens

X: 31014.44

Y: 397282.81

Z: 0.19

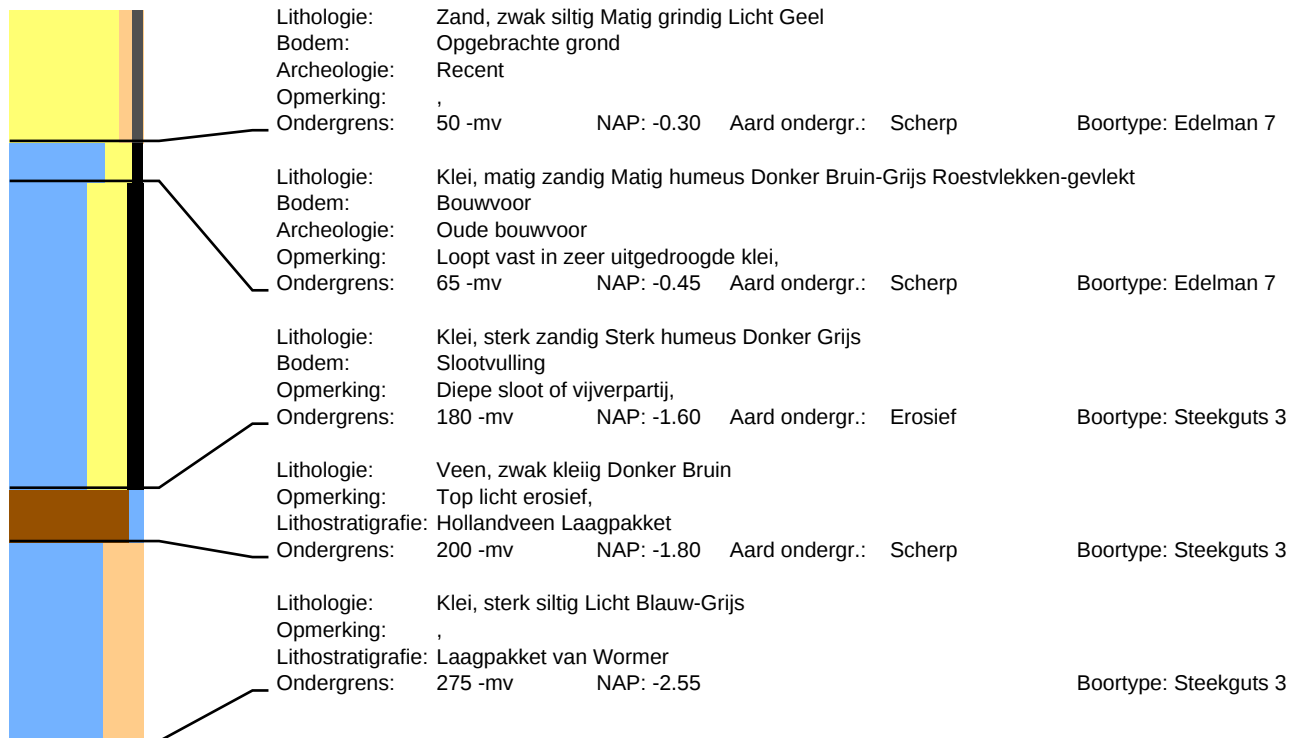
Datum: 21-7-2022

Beschrijver: B. Silkens

X: 31022.53

Y: 397251.40

Z: 0.20

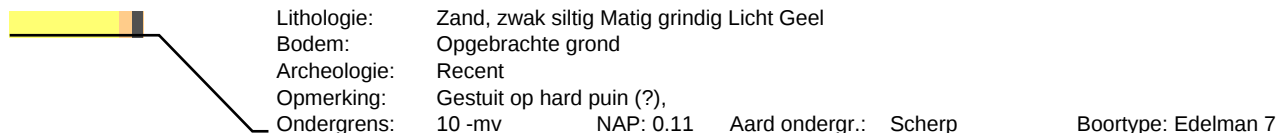
Datum: 21-7-2022

Beschrijver: B. Silkens

X: 31032.97

Y: 397221.85

Z: 0.21

AFKORTINGENLIJST

KNA KwaliteitsNorm voor de Nederlandse Archeologie

BRL Beoordelingsrichtlijn

Algemeen

aav aanleg vlak
afw afwerking
inh inhoud
sp spoor
verz verzamelwijze
vnr vondstnummer
vul vulling
wp werkput
mv maaiveld

Vondstmateriaal/inclusies

aw aardewerk
bot bot
bst baksteen
bw bouw materiaal
hk houtskool
ker keramiek
ma monster algemeen
met metaal
nst natuursteen

mn mangaan
fo fosfaat
sch schelp
slk slak
vst vuursteen
Fe ijzer
Ca kalk
plt plantenresten

Sporen

bv bouwvoor
gr greppel
kl kuil
lg laag
pg paalgat
pgk paalgatkuil
pk paalkuil
rec recent

Vorm

lin lineair
onr onregelmatig
o ovaal
rh rechthoekig
vk vierkant

s scherp
g geleidelijk

Lithologie/Textuur

k klei
s silt
z zand
V veen

1-4 licht-sterk

Kleur

<i>bl</i> blauw	<i>gro</i> groen	<i>l</i> licht
<i>br</i> bruin	<i>ro</i> rood	<i>d</i> donker
<i>ge</i> geel	<i>wi</i> wit	
<i>gr</i> grijs	<i>zw</i> zwart	
<i>or</i> oranje		

Bodemhorizont

XXX	onbekend	MOER	gemoerneerd
BASV	Basisveen	PLEI	Pleistoceen dekzand
BV	bouwvoor	REC	Recente verstoring
HOLV	Hollandveen	WALC	Laagpakket van Walcheren
HOLVAAR	Veraard Hollandveen	WORM	Laagpakket van Wormer
KREEK	kreekvulling		

Aardewerk

bg blauwgrijs aardewerk (Elmpt, Paffrath en aanverwante baksels)
g grijs aardewerk
kp kogelpot aardewerk
pi pingsdorp aardewerk
r rood aardewerk
s steengoed
wm wit Maaslands aardewerk

